

Sygn. akt VII Ka 276/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Gałkowska

Sędziowie: SO Agnieszka Radojewska – spr.

SR del. Marzena Chodorowska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Małgorzata Idzikowska-Oleszczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Częstochowie Tomasza Ozimka

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2018 roku sprawy

B. Ś. (1), s. J. i M., ur. (...) w R. oskarżonego z art. 297 § 1 kk, art. 271 § 1 kk w zw. z art. 231 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk

M. Z. (1), s. T. i G., ur. (...) w C., oskarżonego z art. 231 § 1 kk, art. 270 § 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 25 października 2017r., sygn. akt XVI K 489/16

orzeka:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. w zakresie punktu 1 i 2 oskarżonego B. Ś. (1) uznaje za winnego tego, że pełniąc funkcję wójta gminy P., działając w celu uzyskania dla gminy P. pomocy finansowej w toku procedury uzyskania finansowania w ramach programu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł, przekroczył swe uprawnienia w ten sposób, że w dniu 25 września 2013r. potwierdził zgodność z oryginałem kopii podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo - rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r. pochodzącą z innego dokumentu, wiedząc, że dokument taki nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym w K. a w dniu 27 listopada 2013r. zawarł w imieniu gminy z Samorządem Województwa (...) umowę o przyznanie pomocy Nr (...), w oparciu o opisany dokument wiedząc, o niezłożeniu przez gminę P. w Starostwie Powiatowym w K. dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy czym działał na szkodę gminy P., co stanowi przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 271 § 1 kk i w zw. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierza mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

2. uchyla punkt 3 wyroku;

3. w zakresie punktu 4 na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego B. Ś. (1) w punkcie I. 1 niniejszego wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres 2 (dwóch) lat tytułem próby oraz na podstawie art. 71 § 1 kk wymierza karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

4. w zakresie punktu 6 oskarżonego M. Z. (1) uznaje za winnego tego, że we wrześniu 2013r. nie później niż w dniu 25 września 2013r w P., będąc pracownikiem samorządu terytorialnego jako podinspektor ds. inwestycji w Urzędzie Gminy P., będąc zobowiązanym do prowadzenia procedury inwestycyjnej na terenie gminy działając w celu uzyskania dla gminy P. pomocy finansowej w toku procedury uzyskania finansowania w ramach programu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł, nie dopełnił swych obowiązków w ten sposób, że nie złożył dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo - rowerowego w miejscowości Z. do Starostwa Powiatowego w K., a nadto będąc upoważniony przez wójta gminy P. do „załatwiania w jego imieniu spraw z zakresu administracji publicznej”, przygotowując dokumentację do przedłożenia w Urzędzie Marszałkowskim Województwa (...) „Wniosku o przyznanie gminie P. pomocy finansowej” w kwocie 500 000 zł w ramach programu „Wdrażania lokalnych strategii rozwoju Odnowa i rozwój wsi”, załączył do niej kopię podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo- rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r. pochodzącą z innego dokumentu, celem potwierdzenia przez wójta gminy jego zgodności z oryginałem, wiedząc, że dokument taki nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym w K. czym działał na szkodę gminy P., co stanowi przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 271 § 1 kk i w zw. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to przestępstwo na podstawie art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierza oskarżonemu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

5. w zakresie punktu 9 w części dotyczącej B. Ś. (1) na podstawie art. 627 kpk, art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 280 złotych (dwieście osiemdziesiąt złotych) oraz wydatki w kwocie 70 złotych (siedemdziesiąt złotych);

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy w zakresie punktów 5, 7 , 8;

III. zwalnia oskarżonych B. Ś. (1) i M. Z. (1) od kosztów postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VII Ka 276/18

UZASADNIENIE

B. Ś. (1) został oskarżony o to, że w dniach 25 września 2013r. i 27 listopada 2013r. w P. i K. działając w zamiarze uzyskania dla gminy P. pomocy finansowej w ramach programu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju Odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500 000 zł (pięćset tysięcy złotych) podpisał w dniu 27 listopada 2013r. w imieniu gminy z Samorządem Województwa (...) Umowę o przyznanie pomocy Nr (...), wiedząc, że na potrzeby pozyskania powyższych środków został przedłożony dokument poświadczający nieprawdę, albowiem mając świadomość, że wymagany dokument pt. „Zgłoszenie zamiaru budowy” zawierający prezentatę Starostwa Powiatowego w K. z datą 28 marca 2013r nie został nigdy złożony w Starostwie, osobiście potwierdził w dniu 25 września 2013r. kserokopię tegoż dokumentu za zgodność z oryginałem, poprzez co przekroczył swoje uprawnienia jako Wójta gminy, to jest o przestępstwo określone w art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k.

M. Z. (1) został oskarżony o to, że we wrześniu 2013r. w P., jako pracownik samorządu terytorialnego zobowiązany do prowadzenia procedury inwestycyjnej poszczególnych inwestycji na terenie gminy, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że podrobił dokument o nazwie „Zgłoszenie zamiaru budowy” poprzez naklejenie na wypełniony przez siebie druk formularza zgłoszenia, wycięty z innego dokumentu fragment z treścią prezentaty Starostwa Powiatowego w K. z datą 28 marca 2013r., jak również nie dopełnił swoich obowiązków nie składając powyższego dokumentu w Starostwie Powiatowym w K., poprzez co działał na szkodę interesu publicznego Gminy P., a następnie będąc upoważniony przez wójta gminy P. do „załatwiania w jego imieniu spraw z zakresu administracji publicznej”, posłużył się tymże dokumentem przygotowując dokumentację do przedłożenia w Urzędzie Marszałkowskim Województwa (...) „Wniosku o przyznanie gminie P. pomocy finansowej” w kwocie 500 000 zł w ramach programu „Wdrażania lokalnych strategii rozwoju Odnowa i rozwój wsi”, to jest o przestępstwo określone w art. 231 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 25 października 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. XVI K 489/16 orzekł w sposób następujący:

1. oskarżonego B. Ś. (1) uznał za winnego tego, że 25 września 2013r. pełniąc funkcję wójta gminy P., działając celu uzyskania dla gminy P. korzyści majątkowej tj. pomocy finansowej w ramach programu: „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł, przekroczył swe uprawnienia w ten sposób, że potwierdził zgodność z oryginałem kopii podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r., pochodzącą z innego dokumentu, wiedząc, że dokument taki nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym w K., czym działał na szkodę gminy P., co stanowi przestępstwo z art. 271 § 1 i 3 kk w zw. z art. 231 § 1 i 2 kk w zw. art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 231 § 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. art. 33 § 2 i 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych,
2. oskarżonego B. Ś. (1) uznał za winnego tego, że 27 listopada 2013r. w K., pełniąc funkcję wójta gminy P., działając celu uzyskania dla gminy P. korzyści majątkowej tj. pomocy finansowej w ramach programu: „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł, przekroczył swe uprawnienia w ten sposób, że zawarł w imieniu gminy z Samorządem Województwa (...) umowę o przyznanie pomocy Nr (...), pomimo niezłożenia przez gminę P. w Starostwie Powiatowym w K. dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy i załączenia do dokumentacji jedynie kopii podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r., pochodzącą z innego dokumentu, czym działał na szkodę gminy P., co stanowi przestępstwo z art. 231 § 1 i 2 kk i za to na podstawie art. 231 § 2 kk w zw. z art. 33 § 2 i 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych,
3. na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk, art. 86 § 1 i 2 kk połączył orzeczone powyżej wobec oskarżonego B. Ś. (2) kary pozbawienia wolności i kary grzywny i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wysokości 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych,
4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego B. Ś. (2) kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 2 (dwóch) lat tytułem próby,
5. na podstawie art. 41 § 1 kk w zw. z art. 39 pkt. 2 kk orzekł wobec oskarżonego B. Ś. (2) środek karny w postaci zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w organach samorządu terytorialnego na okres 2 (dwóch) lat,
6. oskarżonego M. Z. (1) uznał za winnego tego, że we wrześniu 2013r. w P., pełniąc funkcję podinspektora ds. inwestycji w Urzędzie Gminy P., działając w celu osiągnięcia dla tejże gminy korzyści majątkowej tj. pomocy finansowej w ramach programu: „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł, nie dopełnił swych obowiązków w ten sposób, że nie złożył dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Z. do Starostwa Powiatowego w K., czym działał na szkodę gminy P., co stanowi przestępstwo z art. 231 § 1 i 2 kk i za to na podstawie art. 231 § 2 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,
7. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. Z. (1) kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 1 (jednego) roku tytułem próby,
8. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 kk orzekł wobec oskarżonego M. Z. (1) obowiązek informowania Sądu o przebiegu okresu próby co 6 miesięcy do 10 dnia danego miesiąca,
9. na podstawie art. 627 kpk, art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 3 ust. 1 i art. 6 w zw. z art. 633 kpk ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego B. Ś. (2) na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 420

(czterystu dwudziestu) złotych oraz wydatki w kwocie 70 (siedemdziesiąt) złotych, a na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego M. Z. (1) od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli obrońca oskarżonego B. Ś. (1), obrońca oskarżonego M. Z. (1) i prokurator.

Prokurator przedmiotowy wyrok zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonych, natomiast powołując się na przepisy art. 427 § 1 kpk i art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

I. niesłuszne wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonym B. Ś. (1) i M. Z. (1) przestępstwa określonego w art. 297 § 1 kk, na skutek błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez bezpodstawne uznanie, że zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do wskazania, kto przedłożył kopię nieistniejącego dokumentu „Zgłoszenie zamiaru budowy” w Urzędzie Marszałkowskim;

II. niesłuszne wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu M. Z. (1) przestępstwa określonego w art. 270 § 1 kk, na skutek błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez bezpodstawne uznanie, że zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że dokument „zgłoszenie zamiaru budowy” został sfalszowany przez oskarżonego;

III. obrazę przepisu prawa procesowego, a to art. 413 § 1 pkt 5 kpk w zw. z art. 413 § 2 pkt 2 kpk, poprzez niedokładne rozstrzygnięcie w pkt 5 sentencji wyroku w zakresie środka karnego w postaci zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w organach samorządu terytorialnego orzeczonego wobec oskarżonego B. Ś. (1), a mianowicie nie wskazanie, za który z czynów przypisanych oskarżonemu środek ten został orzeczony.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelujący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego B. Ś. (1) zaskarżył powyższy wyrok w całości na korzyść oskarżonego B. Ś. (1) a na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 438 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania karnego, mającą istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj.: art. 7 kpk i art. 424 § 1 pkt I in fine kpk poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażającej się w sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, wybiórczej, bezkrytycznej i jednoznacznie ukierunkowanej na poniesienie odpowiedzialności karnej przez oskarżonego, analizy materiału dowodowego,

i w konsekwencji błędne przyjęcie, że oskarżony B. Ś. (1) w dniu 25 września 2013r. pełniąc funkcję wójta gminy P., działając w celu uzyskania dla gminy P. korzyści majątkowej tj. pomocy finansowej w ramach programu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł przekroczył swe uprawnienia w ten sposób, że potwierdził zgodność z oryginałem kopii podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r., pochodzącą z innego dokumentu, wiedząc, że dokument taki nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym w K. oraz miał świadomość w chwili zawarcia w imieniu gminy z Samorządem Województwa (...) umowy o przyznanie pomocy Nr (...)niezłożenia przez Gminę P. w Starostwie Powiatowym w K. dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy i załączenia do dokumentacji jedynie kopii podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r., pochodzącą z innego dokumentu, podczas gdy zebrany materiał dowodowy w przedmiotowej sprawie nie prowadzi do wniosku, aby B. Ś. (1) dopuścił się popełnienia przestępstwa, w tym, aby wiedział, że poświadczony za zgodność dokument nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym i stanowi jedynie podrobioną kopię.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Obrońca oskarżonego M. Z. (1) przedmiotowy wyrok zaskarżył w zakresie punktu 6,7 i 8 i w tymże zakresie w całości oraz wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a to:

a) art. 7 k.p.k. w zw. z 4 k.p.k., w zw. z 410 k.p.k. poprzez odstąpienie od zasady swobodnej oceny dowodów i orzekanie w zakresie zgromadzonego materiału dowodowego na zasadzie niedozwolonej arbitralności, w tym czynienie przez Sąd I instancji subiektywnych, niedopuszczalnych domniemań, w sposób niezgodny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego przyjmując, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala przyjąć w sposób nie budzący wątpliwości, że oskarżony dopuścił się popełnienia czynu z art. 231 § 2 k.k. a także przez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w wybiórczym i dowolnym dopasowaniu dowodów na potwierdzenie przyjętej przez Sąd wersji zdarzeń, wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, bez należytego, wyczerpującego uzasadnienia przyjętej wersji;

b) art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji dowolnej oceny dowodów wyrażającej się w arbitralnym przyjęciu, że oskarżony M. Z. świadomie pominął czynność złożenia dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy i tym samym w bezzasadnej odmowie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego w części, w której wyjaśnił, że na dalszym etapie procesu inwestycyjnego nie interesował się już kwestią złożenia dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy do Starostwa Powiatowego w K., przy czym Sąd nie zważył, że brak złożenia dokumentu nie wyklucza faktu jego sporządzenia;

c) art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez uchylenie się od przedstawienia jakichkolwiek rozważań odnoszących się do zagadnienia strony podmiotowej przypisanego oskarżonemu przestępstwa, brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku co do znamion strony podmiotowej czynu przypisanego oskarżonemu, tym bardziej że występek „nadużycia funkcji” posiada także typ nieumyślny odznaczający się skutkiem w postaci wyrządzenia istotnej szkody – art. 231 § 3 k.k.;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść tego orzeczenia, polegający na niewłaściwej ocenie stanu faktycznego skutkującą błędnym ustaleniem, że oskarżony dopuścił się popełnienia czynu przypisanego mu w zaskarżonym wyroku, w tym w szczególności poprzez błędne i bezzasadne uznanie – pomimo braku ku temu dowodów, że oskarżony nie dopełnił obowiązków poprzez świadome nie złożenie dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy.

Mając na uwadze postawione zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu czynu i zasądzenie na rzecz oskarżonego od Skarbu Państwa kosztów postępowania przed, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania. W przypadku nie podzielenia zarzutów apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu z art. 231 § 2 k.k. na art. 231 § 3 k.k. i wymierzenie oskarżonemu na tej podstawie kary uwzględniając zasady i dyrektywy jej wymierzania stosownie do treści art. 53 k.k.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie każda z apelacji okazała się częściowo zasadna, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku.

Apelacja prokuratora skutkowałą zmianą kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu poprzez uzupełnienie o art. 297 § 1 kk i uzupełnieniem kwalifikacji prawnej czynu M. Z. (1) o art. 271 § 1 kk, apelacja obrońców zaś zmianą kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu z art. 231 § 2 kk na art. 231 § 1 kk, uznaniem, że zachowanie oskarżonego B. Ś. (1) stanowi jedno przestępstwo oraz złagodzeniem wymiaru kary dla obu oskarżonych.

Na wstępie rozważań należy podnieść, iż Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób wyczerpujący i szczegółowy, dowody poddał wnikliwej i wszechstronnej ocenie i analizie i na tej podstawie wyprowadził słuszne wnioski co do winy oskarżonych. Ocena materiału dowodowego zaprezentowana przez Sąd

Rejonowy została dokonana z uwzględnieniem reguł sformułowanych w przepisach art. 5 § 2 k.p.k. i 7 k.p.k. Co więcej, jest ona oceną wszechstronną i bezstronną, która w szczególności nie narusza granic swobodnej oceny dowodów i jest zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd Okręgowy nie stwierdził też błędów logicznych, jak i faktycznych w rozumowaniu Sądu Rejonowego. W związku z powyższym kontrola apelacyjna uzasadnia twierdzenie, że zaskarżony wyrok został, tak jak tego wymaga norma zawarta w art. 410 k.p.k., prawidłowo i w pełni oparty na właściwie dokonanej ocenie materiału dowodowego, zgromadzonego i ujawnionego w toku postępowania.

Obrońcy oskarżonych sformułowali zarzuty obrazy przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. W związku z zarzutami dotyczącymi tych naruszeń zauważyć trzeba, że w przepisach tych wyrażone są ogólne zasady prawa: prawdy i obiektywizmu. Stanowią one dyrektywy kierunkowe, których realizacji, konkretyzacji służą przepisy szczegółowe i to one mogą stanowić podstawę skutecznego zarzutu odwoławczego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011r., III KK 335/10, LEX nr 736755). Jako bezzasadne należało ocenić zarzuty dotyczące obrazy art. 7 k.p.k., które sprowadzają się do kwestionowania oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, w szczególności wyjaśnień oskarżonych oraz poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych.

Procedując w niniejszej sprawie Sąd I instancji nie dopuścił się obrazy wskazanych w środku odwoławczym przepisów postępowania karnego, w sposób wnikliwy rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał sprawstwo i winę oskarżonych. Ocena materiału dowodowego została dokonana z uwzględnieniem zasady obiektywizmu i swobodnej oceny dowodów, ma charakter wszechstronny, zgodny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nie zawiera błędów faktycznych lub logicznych; w najmniejszym stopniu nie narusza zasady sformułowanej w art. 7 k.p.k.

Zdaniem apelujących, ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Rejonowy jest dowolna i nie uwzględnia wszystkich ujawnionych na rozprawie okoliczności, z czym jednak zgodzić się nie można. Zgodnie z jednolitym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przekonanie Sądu o wiarygodności jednych i niewiarygodności innych dowodów pozostaje pod ochroną prawa procesowego wtedy, gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.), stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.) i jest - z uwzględnieniem wskazań wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Dodatkowo obrońca oskarżonego B. Ś. (1) podniósł zarzut naruszenia art. 424 § 1 pkt 1 in fine k.p.k. poprzez uchylene się od przedstawienia jakichkolwiek rozważań odnoszących się do zagadnienia strony podmiotowej przypisanego oskarżonemu przestępstwa i brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku co do znamion strony podmiotowej czynu przypisanego oskarżonemu. Niewątpliwie niezasadne są zarzuty stawiane rozstrzygnięciu przez przyzmat obrazy art. 424 k.p.k., bowiem wady pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia w sposób oczywisty nie mają wpływu na treść samego wyroku, gdyż sporządza się owe motywy po wydaniu wyroku i same tylko tego typu uchybienia nie mogą być podstawą uchylenia wyroku, za wyjątkiem jednej sytuacji, jaka nie zachodzi w niniejszej sprawie, takiej mianowicie, że owe braki uzasadnienia powodują, że wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej.

Przechodząc do dalszej analizy zarzutów obu apelacji, należy jako punkt wyjścia zaznaczyć, że w niniejszej sprawie oskarżeni nie przyznali się do winy i przedstawili odmienne wersje zdarzeń. Oskarżony B. Ś. (1) sprowadził swe wyjaśnienia do twierdzenia, że z uwagi na ilość dokumentów mógł dokonać potwierdzenia za zgodność z oryginałem jakiegoś dokumentu nie widząc oryginału. Oskarżony M. Z. (1) zaś podnosił, że nie miał wiedzy czy dokument – zgłoszenie zamiaru budowy został przedłożony do Urzędu Marszałkowskiego. W odniesieniu do tej linii obrony, przedstawionej w sposób bardzo syntetyczny, apelujący na poparcie zarzutów apelacji wskazywali na wyjaśnienia oskarżonych, argumentując by Sąd Okręgowy odmiennie niż Sąd Rejonowy, uznał je w całości za wiarygodne. Taki sposób przedstawienia zarzutów nie mógł być jednak skuteczny, już z tego samego względu, że w sposób wybiórczy został potraktowany jeden środek dowodowy- wyjaśnienia oskarżonych z całkowitym pominięciem pozostałej części materiału dowodowego i bez odniesienia do niej.

Zarzut apelacji obrońcy oskarżonego B. Ś. (1), poza zacytowaniem przez apelującego wyjaśnień oskarżonego ograniczył się do wskazania, że dokumentacją sprawy zajmował się M. Z. (1) i on przygotowywał dokument „zgłoszenie zamiaru budowy”, natomiast oskarżony B. Ś. nie kontrolował tego czy M. Z. wysłał „zgłoszenie zamiaru budowy” do Starostwa, oskarżony nie był w stanie wskazać, czy widział oryginał dokumentu, który poświadczył za zgodność oraz przyznał, że zdarzają się sytuacje, iż poświadczał dokument za zgodność, pomimo że nie widział oryginału. Powyższe cytaty z wyjaśnień oskarżonego stanowiły dla apelującego podstawę stwierdzenia, że brak jest wystarczających dowodów dla bezspornego przyjęcia, że wójt gminy miał świadomość, iż poświadcza za zgodność podrobiony dokument.

Podobnie nieskuteczna w tym zakresie była apelacja obrońcy M. Z. (1) wskazująca, że oskarżony dokument „zgłoszenie zamiaru budowy” sporządził, zatem dochował swych obowiązków, nie miał świadomości w zakresie jego dostarczenia do Starostwa, a w praktyce zgłoszenia zamiaru rozpoczęcia budowy przekazywane były w różnoraki sposób. Powyższe cytaty z wyjaśnień oskarżonego stanowiły dla apelującego podstawę stwierdzenia, że brak jest dowodów stwierdzających w sposób niebudzący wątpliwości jakoby oskarżony miał mieć świadomość w zakresie dotyczącym tego, że dokument zgłoszenia nie został złożony.

Oboje apelujący zatem poza zaprezentowaniem własnej, odmiennej oceny dowodów, nie wykazali, aby Sąd meriti przekroczył granice sędziowskiej swobody ocen i wkroczył w sferę ich dowolności; nie można bowiem wywodzić obrazy art. 7 k.p.k. z samego faktu, że przyjęte przez Sąd orzekający założenia dowodowe sprzeczne są z oczekiwaniami autorów apelacji, którzy w sposób wybiórczy odnieśli się do przeprowadzonych dowodów akcentując te dla oskarżonych korzystne, a pomijając pozostałe, dowodzące sprawstwa i winy. Apelujący w dalszej kolejności zakwestionowali całość ustaleń Sądu I instancji wskazujących na wspólne działanie oskarżonych dotyczące istnienia pomiędzy nimi porozumienia.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że omawiane zarzuty są całkowicie nietrafione, podobnie jak powołana w ich uzasadnieniu argumentacja. Podkreślić należy, że choć ustalanie znamienia strony podmiotowej przynależy do rekonstrukcji stanu faktycznego, to postępowanie Sądu orzekającego w tym zakresie różni się od dokonywania innych ustaleń faktycznych. Strona podmiotowa przestępstwa dotyczy bowiem przeżyć psychicznych sprawcy, a zatem zaszczytu, których nie sposób bezpośrednio zaobserwować z zewnątrz, ustalenia w tej kwestii należy wywodzić z całokształtu okoliczności przedmiotowo-podmiotowych sprawy.

W następnej kolejności w celu przedstawienia poprawności rozumowania Sądu I instancji konieczne jest odniesienie się do dokonanych ustaleń faktycznych.

Gmina P. realizowała pomysł dokonania przebudowy ul. (...) w miejscowości Z., poprzedzony wywłaszczeniem i podziałem części działek przeznaczonych pod budowę tej drogi. Inwestycja miała być prowadzona z własnych środków gminy, w oparciu o tzw. specustawę, tj. ustawę o szczególnych zasadach przygotowania inwestycji drogowych, przyznającą gminie uprawnienia do wywłaszczenia właścicieli nieruchomości zajętych pod budowę drogi. Od początku inwestycji wszystkie czynności związane z jej realizacją wykonywał M. Z. (1). W dniu 29 stycznia 2013r. wójt Gminy P. wystąpił do Starostwa z wnioskiem o wydanie decyzji zezwalającej na budowę drogi i 18 kwietnia 2013r. orzeczenie takie zostało wydane. Właściciele działki, której część miała zostać zajęta pod budowę drogi, tj. A. Z. i P. Z., kwestionowali zasadność pozbawienia ich własności części nieruchomości, dopiero decyzją z dnia 15 kwietnia 2015r. Starosta (...) ustalił odszkodowanie w łącznej wysokości 28.241 zł.

Dla tej inwestycji Gmina P. zamierzała pozyskać środki na jej finansowanie z innego źródła, tj. z funduszy unijnych, w których nie było jednak możliwości dofinansowania budowy drogi, ale mogła być udzielona pomoc finansowa na inwestycję związaną z budową ciągu pieszo-rowerowego. W dniu 1 marca 2013r. Gmina P. złożyła wniosek do Stowarzyszenia (...) o przyznanie dofinansowania w wysokości 500 tys. zł, na stworzenie ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Z.. Wniosek ten został rozpoznany pozytywnie. Rozpoczęcie inwestycji wymagało dokonania zgłoszenia zamiaru budowy we właściwym miejscowo Starostwie Powiatowym w terminie 30 dni przed rozpoczęciem robót i jeśli w tym okresie urząd nie wydał postanowienia lub nie wniósł sprzeciwu, to zgłoszenie uznawano za przyjęte. Do dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy należało załączyć szkice, rysunki, mapy, zakres robót, odpowiednie

pozwolenia i uzgodnienia. Dokumenty takie jednak nie wpłynęły. Dokumentacja dotycząca inwestycji została przekazana do Urzędu Marszałkowskiego w K., jednakże wciąż nie złożono stosownego zgłoszenia zamiaru budowy do Starostwa Powiatowego w K.. Wówczas ujawnione zostały jej braki formalne w postaci braku zgłoszenia zamiaru budowy. Gmina P. dwukrotnie była wzywana do uzupełnienia dokumentacji.

Oboje oskarżeni mieli świadomość, że takiego dokumentu nie zgłoszono, wskazują na to wprost wyjaśnienia M. Z. (1) o tym, że złożenie takiego zgłoszenia zablokuje inwestycję (wielokrotnie rozmawiałem z wójtem o tym, że złożenie tego „zamiaru rozpoczęcia budowy” zablokuje proces wywłaszczeniowy. Bezpośrednio nie otrzymałem nigdy polecenia od wójta, by nie wysłać tego dokumentu). W przedmiotowej sprawie wszelka dokumentacja była kierowana do M. Z. (1). Do obowiązków M. Z. (1) należało bowiem prowadzenie procedury inwestycyjnej na terenie gminy, składanie wniosków o środki finansowe do (...) i innych instytucji oraz ich rozliczanie, przygotowywanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, prowadzenie budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg gminnych i chodników.

Pierwsze wezwanie do uzupełnienia braków formalnych wysłano pismem z dnia 8 lipca 2013r., w odpowiedzi na które 26 lipca 2013r. gmina P. wysłała kopię zgłoszenia z dnia 28 marca 2013r., ale nie potwierdzoną za zgodność z oryginałem, na której ponadto brakowało pieczęci wpływu do Starostwa Powiatowego w K.. Kolejnym pismem z dnia 9 września 2013r. wezwano gminę do dostarczenia prawidłowego zgłoszenia zamiaru budowy. W nieustalonej dacie nieustalona osoba dokonała podrobienia dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo-rowerowego z zagospodarowaniem oraz montażem małej architektury w m. Z. ul. (...) z dnia 28 marca 2013r. w ten sposób, że na wypełnionym dokumencie zgłoszenia nakleiła fragment pochodzący z innego dokumentu, zawierający potwierdzenie złożenia pisma w Starostwie Powiatowym w K..

W tym zakresie dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia zakwestionował apelujący prokurator, wskazując na jego zdaniem niesłuszne wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu M. Z. (1) przestępstwa określonego w art. 270 § 1 kk, na skutek błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez bezpodstawne uznanie, że zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że dokument „zgłoszenie zamiaru budowy” został sfałszowany przez tego oskarżonego. Apelujący wskazał, że Sąd nie miał wątpliwości, że sporządzenie dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy mieściło się w zakresie obowiązków służbowych M. Z. (1), a z drugiej strony stwierdził, że nie zdołał ustalić, kto fizycznie dokonał podrobienia dokumentu. Dalej skarżący wskazuje, że jednocześnie Sąd dał wiarę w tym zakresie przesłuchiwanym świadkom – pracownikom urzędu gminy, że to wyłącznie M. Z. (1) przygotowywał dokumentację i nikt z pozostałych pracowników urzędu gminy w to nie ingerował, jak również świadkowi R. R., która stwierdziła, że nie był on szczególnie zaskoczony odnalezieniem podrobionego dokumentu, oraz podjął działania, które poskutkowały docelowo zniknięciem dokumentu. Powyższe okoliczności, jak również doświadczenie życiowe wskazują, że to właśnie M. Z. (1) jest sprawcą podrobienia dokumentu. Tego rozumowania nie można podzielić, bowiem w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak słusznie uznał Sąd Rejonowy, nie można było ustalić, kiedy i kto dokonał sfałszowania dokumentu. Wbrew twierdzeniu prokuratora wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego a także zasady logiki wskazują jedynie na to, że czynności tej mógł dokonać oskarżony, jak również każda inna osoba pracująca w tym samym wydziale, której przygotowanie takiego dokumentu ktoś mógł zlecić.

Słusznie Sąd Rejonowy ustalił, że obaj oskarżeni mieli pełną świadomość, że dokument jest sfałszowany, oskarżony M. Z. (1) przygotowywał dokumentację, załączył do niej kopię podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r. pochodzącą z innego dokumentu, celem potwierdzenia przez wójta gminy jego zgodności z oryginałem, wiedząc, że dokument taki nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym w K. a oskarżony B. Ś. (1) potwierdził sfałszowane pismo „za zgodność” z oryginałem, całość dokumentacji została zaś przesłana do Urzędu Marszałkowskiego.

W dniu 27 listopada 2013r. w Urzędzie Marszałkowskim w K. zawarto umowę, którą ze strony Gminy P. podpisał jej wójt - oskarżony B. Ś. (1) i jej skarbnik P. H.. Oboje oskarżeni mieli świadomość, że dokument- zgłoszenie zamiaru budowy nie został złożony z uwagi na to, że złożenie takiego zgłoszenia zablokuje inwestycję wywłaszczenia gruntów.

Wiedzę tę miał oskarżony B. Ś. (1) rozmawiając z M. Z. (1) który przekonująco wyjaśnił, że wielokrotnie rozmawiał z wójtem o tym, że złożenie tego „zamiaru rozpoczęcia budowy” zablokuje proces wywłaszczeniowy, co jest logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Sporządzenie i złożenie dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy mieściło się natomiast w zakresie obowiązków służbowych oskarżonego M. Z. (1), nadto w jego dokumentach ujawniono kilka projektów tego pisma z różnymi datami, co wskazuje na to, że co najmniej w tych datach oskarżony planował złożenie tego dokumentu a nie uczynił tego, co stanowi nie dopełnienie obowiązków. W zakresie obowiązków M. Z. (1) było złożenie tego dokumentu, on przygotowywał dokumentację tej sprawy i on ponosił za nią odpowiedzialność. Oskarżony przyznał, że rozmawiał o tym z B. Ś. (1), miał przygotowane projekty tego dokumentu, do niego kierowana była wszelka korespondencja w tej sprawie, a nadto podczas kontroli gdy odnaleziono dokument sfalszowany zabrał go twierdząc, że ma gdzieś oryginał i składał zapewnienia, że dokument ten został złożony w Starostwie Powiatowym. Od tego momentu podrobiony dokument już nie został przez oskarżonego zwrócony.

Sąd Okręgowy miał na uwadze jeszcze inną ważną dla ustaleń w sprawie okoliczność, a mianowicie wyraźną różnicę pomiędzy obu dokumentami, tj. zgłoszeniem jakie doręczono w dniu 26 lipca 2013r, a tym z dnia 25 września 2013 r., i tak : pierwszy z tych dokumentów jest napisany odręcznie a drugi maszynowo, pierwszy nie ma prezentaty, drugi natomiast ją zawiera, w końcu pierwszy nie ma potwierdzenia za zgodność z oryginałem a drugi ją posiada. Oczywiście jest, że w sytuacji, gdy gmina P. została wezwana po raz drugi do uzupełnienia braków wniosku, tj. przedłożenia zgłoszenia zamiaru budowy potwierdzonego za zgodność z oryginałem i zawierającego prezentatę Starostwa, to obaj oskarżeni konsultowali się w tej sprawie mając świadomość, że dokumentu nie złożono. M. Z. (1) przygotowując odpowiedź do Urzędu Marszałkowskiego, a oskarżony B. Ś. (1) potwierdzając sfalszowaną kopię za zgodność z oryginałem mieli świadomość posługiwania się sfalszowanym dokumentem w obrocie prawnym, co wyczerpuje znamiona art. 271 § 1 kk.

O fakcie powiązania trwających procesów wywłaszczeniowych na potrzeby budowy drogi a zgłoszeniem zamiaru ciągu pieszego rowerowego zgodnie i wiarygodnie zeznawali wszyscy świadkowie, pracownicy gminy P.. Świadek R. Ś., podał że problemy z inwestycją związane były z wywłaszczeniami, P. Ł. zeznał, że oskarżony B. Ś. (1) interesował się inwestycjami prowadzonymi w gminie, wiedział jakie znaczenie dla procesu inwestycyjnego miał dokument zgłoszenia zamiaru budowy („nigdy nie zdarzyło się by wójt potwierdził zgodność dokumentu z oryginałem, nie widząc oryginału”), podobnie E. B. opisała, że M. Z. (1) mówił, iż ujawniono brak jakiegoś dokumentu, ale twierdził, że uzupełni ten dokument, a był jedyną osobą, która sporządzała taki dokument („Ja tak naprawdę to nie wiem dlaczego pan M. tego dokumentu nie złożył”), H. K. dodatkowo podał, że oskarżony M. Z. (1) informował go o tym, że nie została dopełniona czynność przedłożenia w starostwie dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy, J. L. wskazała natomiast, że szukała oryginału dokumentu na polecenie wójta.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że konieczna jest modyfikacja kwalifikacji prawnej czynów oskarżonych. Prokurator w akcie oskarżenia zarzucił obu oskarżonym popełnienie czynu z art. 231 § 1 k.k., Sąd Rejonowy przypisał im natomiast popełnienie tego czynu w typie kwalifikowanym, którego znamieniem jest działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. **Sąd Okręgowy dokonał zmiany kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonym poprzez wyeliminowanie działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, uznając iż swoim zachowaniem wyczerpali oni znamiona czynu z art. 231 § 1 k.k.**

Nie słuszna była natomiast ta część apelacji obrońcy B. Ś. (1) która zarzucała Sądowi I instancji nie ustalenie związku przyczynowego między niedopełnieniem obowiązków przez tego oskarżonego a powstaniem zagrożenia dla chronionego prawem dobra publicznego, bądź prywatnego (cyt. apelacji: Sąd I Instancji nie poczynił żadnych ustaleń, w wyniku których można by stwierdzić, że na dzień orzekania uprawnione było twierdzenie, że Gmina P. w wyniku niedopełnienia przez oskarżonego obowiązków poniosła konkretną szkodę, oraz ewentualnie w jakiej wysokości Sąd I instancji nie ustalił w ogóle jakie szkody poniosła Gmina z powodu rzekomego niedopełnienia przez oskarżonego obowiązków).

Aby można było przypisać sprawcy popełnienie przestępstwa z art. 231 § 1 k.k., konieczne jest - obok strony przedmiotowej - także ustalenie strony podmiotowej w odniesieniu do całości jego zachowania. Czynu tego można

dokonać działając tylko umyślnie, zarówno z zamiarem bezpośrednim, jak i ewentualnym. A zatem funkcjonariusz publiczny musi obejmować swoim zamiarem zarówno przekroczenie uprawnień, czy też niedopełnienie obowiązków, jak i to, że działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Innymi słowy - niewykonanie konkretnego obowiązku przez funkcjonariusza publicznego może stanowić przestępstwo stypizowane w art. 231 § 1 k.k. wówczas, gdy funkcjonariusz ten w ramach czynności i kompetencji służbowych był rzeczywiście zobowiązany do jego wykonania oraz miał tego świadomość. Jest rzeczą oczywistą, że w realiach przedmiotowej sprawy należało jednoznacznie i w sposób nie budzący wątpliwości ustalić, jakie były obowiązki oskarżonych. Dla przyjęcia, że sprawca dopuścił się czynu z art. 231 § 1 k.k., istotne znaczenie ma ustalenie zakresu i rodzaju (treści) uprawnień, które funkcjonariusz publiczny przekroczył, lub obowiązków, jakich nie dopełnił. Źródło obowiązków, których niewypełnienie stanowi warunek konieczny realizacji znamion omawianego przestępstwa, zależy od charakteru obowiązku i może mieć charakter ogólny, szczególny lub indywidualny. W przypadku pierwszego z nich, takim źródłem są najczęściej przepisy odnoszące się do wszystkich funkcjonariuszy lub poszczególnych ich kategorii. Obowiązki szczególne są regulowane na ogół przepisami dotyczącymi określonej kategorii funkcjonariuszy publicznych, a więc dotyczącymi działalności poszczególnych rodzajów służb i w porównaniu z ogólnymi są bardziej konkretnie określone (np. ustawa o Policji). Z kolei obowiązki indywidualne zawierają odpowiednie przepisy regulaminów, instrukcji, mogą nimi być również wydane przez uprawnione osoby polecenia służbowe wykonania określonych czynności. Pewne obowiązki funkcjonariuszy publicznych mogą wynikać z samej istoty urzędowania.

Faktem pozostaje, że zasadniczą różnicą pomiędzy odpowiedzialnością dyscyplinarną a karną jest realne godzenie w interes publiczny lub prywatny. W razie zaś uznania bezskutkowego charakteru tego przestępstwa zaciera się powyższa granica. Jak trafnie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2010 r. (IV KK 10/10, LEX nr 583896) domniemanie, że każde przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków stanowi samo przez się działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego i to zarówno pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym pomijałoby oczywisty fakt, że oprócz odpowiedzialności karnej istnieje odpowiedzialność służbowa i dyscyplinarna.

Przestępstwo z art. 231 k.k. stanowi przestępstwo narażenia na niebezpieczeństwo, znamienne skutkiem, którym jest wystąpienie niebezpieczeństwa powstania szkody w interesie publicznym lub prywatnym (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. I KZP 24/12). Szkodę w tym zakresie należy rozumieć nie tylko jako ubytek materialny ale jako każde narażenie dobra chronionego. ***Słusznie przyjmuje się, że interes publiczny lub prywatny, na którego szkodę działa funkcjonariusz publiczny realizujący znamiona czynu zabronionego z art. 231 § 1 k.k., musi być rozumiany w znaczeniu interesu wynikającego z prawa materialnego.*** Dla przypisania sprawcy przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. nie jest konieczne powstanie szkody, ale należy wykazać mechanizm działania sprawcy na szkodę konkretnego interesu publicznego lub prywatnego.

Działanie na szkodę interesu publicznego w rozumieniu art. 231 § 1 k.k. nie jest charakterystyką skutku, lecz zachowania się sprawcy. Samo powstanie szkody, a nawet jej bezpośrednie niebezpieczeństwo nie jest znamieniem tego typu czynu zabronionego. W orzecznictwie prezentowane jest ujęcie przestępstwa nadużycia władzy jako typu materialnego, którego skutkiem jest wystąpienie stanu konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo powstania szkody dla interesu publicznego lub prywatnego, co rodzi konieczność wykazania powiązania na płaszczyźnie przyczynowej i normatywnej pomiędzy naruszeniem obowiązków a powstaniem niebezpieczeństwa uszczerbku dla dobra prawnego, a więc spełnienie kryteriów obiektywnego przypisania skutku (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2009 r., WA 5/09, Biuletyn Prawa Karnego 2009, nr 5; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2008 r., WA 35/07, Biuletyn Prawa Karnego 2008, nr 8; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2004 r., V KK 4/04, OSNKW 2004, Nr 6, poz. 66).

Występek określony w art. 231 § 1 k.k. należy do kategorii przestępstw z konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo, znamienne skutkiem, którym jest wystąpienie niebezpieczeństwa powstania szkody w interesie publicznym lub prywatnym (uchwała Składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. I KZP 24/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 grudnia 2015 r. II AKa 201/15, LEX nr 1950649).

Przedmiotem ochrony z art. 231 k.k. jest jakiegokolwiek dobro prawne, bez względu na to, czy należy ono do sfery prywatnej, czy sfery publicznej. **Przepis ten bezpośrednio chroni prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowej i samorządu terytorialnego i związany z tym autorytet władzy publicznej** (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2014 r. WA 23/14 LEX nr 1554340).

W jednej z analizowanych przez Sąd Najwyższy spraw (IV KKN 273/01) zarzucono oskarżonemu popełnienie czynu z art. 231 § 1 k.k., polegającego, na przekroczeniu uprawnień, poprzez wydawanie pozwoleń na posiadanie broni palnej bez zachowania warunków określonych w ustawie. Sąd Najwyższy wskazał, że "zachowanie oskarżonego godziło (...) nie tylko w wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP zasadę, iż organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, ale nade wszystko naruszyło bardzo «czułą» sferę regulacji prawnej, związanej z udzielaniem uprawnień do posiadania broni palnej". Skoro bowiem przepis art. 263 § 2 k.k. chroni bezpieczeństwo publiczne w zakresie ściśle reglamentowanego dostępu do broni palnej, a jedną z jego gwarancji jest przestrzeganie procedur udzielania pozwoleń na posiadanie takiej broni, to ich naruszenie przez funkcjonariusza publicznego faktycznie wywołało zagrożenie (stan niebezpieczeństwa) wydania broni osobie "niewłaściwej", i to zupełnie niezależnie od tego, jakiej konkretnie osoby pozwolenie miałyby dotyczyć. W innych orzeczeniach Sądu Najwyższego, afirmujących formalny charakter występku określonego w art. 231 § 1 k.k., znaleźć można sformułowania o tym, że oskarżony "musi mieć świadomość, iż jego zachowanie może co najmniej godzić w interes publiczny lub prywatny", IV KK 10/10 oraz IV KK 276/07; że "do istoty przestępstwa wystarcza już sama możliwość nastąpienia szkody, objęta świadomością sprawcy", WK 3/03; że "konieczne jest ustalenie, iż w wyniku zachowania funkcjonariusza mogła powstać szkoda w chronionym prawnie dobrze publicznym lub prywatnym", III KK 81/04.

Jeśli zatem jako interes publiczny traktować ogólny interes zbiorowy samorządu i życia społecznego, to jednoznacznie uznać należy, że np. spowodowanie narażenia autorytetu określonego organu władzy samorządowej, czy też narażenie utraty dobrego imienia oraz zaufania w wykonywaniu władzy, spełnia kryterium działania na szkodę interesu publicznego(por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., III KK 298/13, LEX nr 1402635). Szkoda, o jakiej mowa w dyspozycji art. 231 § 1 k.k. nie musi bowiem mieć charakteru materialnego, a może mieć charakter szkody moralnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2012 r. WA (...))

Zaufanie publiczne do samorządowych organów władzy i przestrzeganie zasady praworządności w działaniu organów wobec prawa, nie są zbyt abstrakcyjnymi zasadami życia publicznego, by nie mogło dojść do ich narażenia w sposób konkretny. To przecież w oparciu o takie właśnie atrybuty władzy publicznej (w tym samorządowej) dokonuje się ocen w zakresie sprawności organów publicznych i buduje się zaufanie do państwa i jego struktur. **Przestrzeganie zasady praworządności w działaniu organów może być zatem rozpatrywane w kontekście konkretnego dobra prawnego.** (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., III KK 298/13).

W niniejszej sprawie obaj oskarżeni jako funkcjonariusze samorządowi swym zachowaniem wyczerpali znamiona art. 231 § 1 k.k. Jednoznacznie działania podejmowane przez oskarżonych pozbawiały władze samorządowe cech praworządności w aspekcie administrowania i przestrzegania prawa, narażając na utratę zaufania publicznego do samorządowych organów władzy.

Obowiązki oskarżonego B. Ś. (1) jako wójta gminy P. wynikały wprost z ustawy o samorządzie gminnym i należało do nich w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy, opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, określanie sposobu wykonywania uchwał, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu, ale również kierowanie bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentowanie jej na zewnątrz.

Zakres obowiązków oskarżonego M. Z. (1) jako podinspektora ds. inwestycji w Urzędzie Gminy P. wynikał z powierzonego zakresu czynności i tak w okresie objętym zarzutem należały do nich m.in. przygotowywanie procedury związanej z uchwalaniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przygotowywanie

przetargów na wykonywanie w gminie inwestycji, remontów oraz modernizacji, opracowywanie ogłoszeń o przetargach czy prowadzenie budowy, modernizacji, utrzymania o ochrony dróg gminnych i chodników, prowadzenie procedury inwestycyjnej na terenie gminy, składanie wniosków o środki finansowe do (...) i innych instytucji oraz ich rozliczanie, przygotowywanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, prowadzeniem budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg gminnych i chodników.

Oboje zajmowali się procedurą pozyskiwania wsparcia finansowego na omawianą inwestycję, o czym była mowa powyżej.

Decyzją z dnia 21 września 2015r. Urząd Marszałkowski w K. odmówił wypłaty całości pomocy Gminie P. na sfinansowanie budowy ciągu pieszo-rowerowego w m. Z. z uwagi na sfałszowanie dokumentacji niezbędnej dla przyznania wsparcia finansowego. W dniu 6 sierpnia 2015r. wójt gminy wniósł o legalizację inwestycji ciągu pieszo-rowerowego i po przeprowadzonych oględzinach ustalono, że postępowaniem legalizacyjnym zostaną objęte dwa pomosty. Cały proces sprowadził się do wydania pozwolenia na użytkowanie pomostów, jednakże po dokonaniu opłaty legalizacyjnej w kwotach po 5 tys. zł od każdego z dwóch pomostów (postanowienia (...) nr 28/18 i 27/18 z dnia 25.06.2018r)

Sąd Okręgowy jednocześnie uznał, że brak było podstaw do zakwalifikowania czynów oskarżonych z art. 231 § 2 k.k., wobec braku realizacji znamienia działania „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”. Sąd Rejonowy przyjął wadliwie, iż działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, wyraża się poprzez dążenie oskarżonych do uzyskania wsparcia finansowego. W sposób ogólny Sąd Rejonowy wskazał, że działania były ukierunkowane na pozyskanie dla gminy korzyści majątkowej jaką była dotacja unijna co stanowiło występki z art. 231 § 1 i 2 k.k., tymczasem trudno przyjąć za Sądem Rejonowym, że uzyskanie dotacji wiąże się z osiągnięciem przez gminę korzyści finansowej.

Taka argumentacja w kontekście art. 231 § 2 k.k. nie jest przekonująca ani wystarczająca.

Celem dopuszczenia się przez funkcjonariusza publicznego czynu polegającego na niedopełnieniu obowiązków i działaniu na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, jest osiągnięcie korzyści majątkowej lub osobistej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2013 r. WA 3/13, LEX nr 1293888). Nie trzeba przy tym szerzej wywodzić, że zamiaru działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nie można domniemywać ani domyślać się. W sytuacji, gdy na podstawie wyjaśnień oskarżonych nie da się w sposób nie budzący wątpliwości ustalić zamiaru sprawcy, Sąd powinien sięgnąć do najbardziej uchwytnych i widocznych elementów działania sprawców - okoliczności przedmiotowych. Sprawca, działający z zamiarem kierunkowym podejmując działanie, musi mieć wyobrażenie pożądaną dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania, zamiar bezpośredni powinien obejmować zarówno cel, jak i sam sposób działania zmierzający do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć takiego właśnie sposobu działania we wskazanym konkretnie celu osiągnięcia i cel ten musi stanowić punkt odniesienia każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa.

Przypisując popełnienie przestępstwa kierunkowego, należy wykazać objęcie świadomością realizację znamion przedmiotowych, a w sferze woli - decyzję o ich wypełnieniu dla określonego w ustawie celu, np. działania w celu przywłaszczenia lub w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (por. M. Królikowski (w:) Królikowski, Zawłocki, Komentarz k.k., t. I, art. 9, Nb 25, wyd. 2., Warszawa 2011).

Oskarżeni nie uzyskali korzyści majątkowej, bądź obietnicy jej otrzymania, gdyż materiał dowodowy nie dawał podstaw do takich ustaleń. Należało zatem jeszcze ustalić, czy celem oskarżonych było osiągnięcie korzyści majątkowej. Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, analiza wszystkich okoliczności nie pozwala przypisać działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej – celem ich działania było bowiem uzyskanie dla gminy środków finansowych, czego w żaden sposób nie można interpretować jako chęci uzyskania korzyści majątkowej, niewątpliwie mającej pejoratywny wydźwięk w świetle przepisów ustawy karnej. Działania z motywu osiągnięcia korzyści majątkowej, nie można automatycznie wnioskować w oparciu o efekt końcowy postępowania, choćby miał on finał finansowy, bowiem jako „korzyść majątkową” w rozumieniu art. 231 § 2 kk nie można traktować legalnego dofinansowania (wyrok Sądu

Apelacyjny we Wrocławiu z dnia 25 lutego 2016 r. II AKa 331/15). Określony w art. 231 § 2 k.k. typ kwalifikowany tego przestępstwa charakteryzuje się szczególnym nastawieniem psychicznym, przesądzającym o tym, że przestępstwo to może być popełnione tylko z zamiarem bezpośrednim.

Celem oskarżonych było uzyskanie i rozdysponowanie środków finansowych na budowę ciągu pieszo-rowerowego. Wskazane osiągnięcie środków finansowych dla gminy, to końcowy element procedury w jakiej wystąpiła gmina i nie stanowi ono korzyści majątkowej w rozumieniu art. 115 § 4 kk. Korzyść z art. 115 § 4 k.k. ma charakter korzyści nienależnej, uzyskanej w sposób nieprawidłowy. Nie sposób upatrywać w działaniu oskarżonych "celu osiągnięcia korzyści majątkowej" tylko na tej podstawie, że celem ich działania była chęć pozyskania zewnętrznych środków na realizację gminnej inwestycji, z której profity mogliby czerpać wszyscy mieszkańcy gminy.

Przechodząc dalej w kwestii kwalifikacji prawnej czynów należy wskazać, że apelacja prokuratora zasadnie wskazuje na niesłuszne wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonym B. Ś. (1) i M. Z. (1) przestępstwa określonego w art. 297 § 1 k.k. na skutek błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez bezpodstawne uznanie, że zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do wskazania, kto przedłożył kopię nieistniejącego dokumentu „zgłoszenie zamiaru budowy” w Urzędzie Marszałkowskim.

W tym zakresie jako utrwalony należy przyjąć pogląd, zgodnie z którym kwalifikacja prawna czynów z art. 297 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. - w sytuacji, gdy nie udało się ustalić osoby, która podrobiła dany dokument - jest nieprawidłowa. W takim przypadku znajduje zastosowanie wyłącznie art. 297 § 1 k.k., który w zakresie przedłożenia w wymienionych w nim przypadkach dokumentu podrobionego, stanowi *lex specialis* wobec art. 270 § 1 k.k. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 marca 2015 r. II AKa 57/15, LEX nr 1842310). Kumulatywną kwalifikację należy przyjąć jednak w przypadku zbiegu przepisów art. 297 § 1 i art. 270 § 1, gdy sprawca działając w celu uzyskania kredytu, pożyczki bankowej, gwarancji kredytowej, dotacji, subwencji lub zamówienia publicznego, używa jako autentycznego dokumentu fałszywego przez siebie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 marca 2013 r., II AKa 25/13, LEX nr 1341980). W sytuacji, gdy przedstawiony dokument, którym posługuje się sprawca został uprzednio przez niego podrobiony, sfalszowany, wówczas dla oddania pełnej zawartości kryminalnej czynu należy kumulatywnie zakwalifikować go jako przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 grudnia 2012 r., II AKa 426/12, KZS 2013, z. 5, poz. 67). ***Podobnie w sytuacji, gdy osoba wystawiająca dokument świadomie poświadczą w nim okoliczności nieprawdziwe, to zachowanie takie odpowiada znamionom przestępstwa z art. 271 § 1 k.k., jeśli osoba świadomie używa takiego dokumentu realizuje znamiona art. 273 k.k., lub art. 297 § 1 k.k., jeśli przedłożenie takiego dokumentu służy celom wymienionym w tym przepisie i wówczas dla oddania pełnej zawartości kryminalnej czynu należy kumulatywnie zakwalifikować go jako przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16.02.2017r I AKa 525/16).***

W niniejszej sprawie, jak wskazano powyżej nie ustalono sprawcy sfalszowania dokumentu w rozumieniu art. 270 § 1 kk, jednak zachowanie oskarżonych niewątpliwie wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 297 § 1 k.k.

Przestępstwo określone w art. 297 k.k. stanowi odpowiednik oszustwa przewidzianego w art. 3 u.o.o.g. i określane jest także mianem "oszustwa kapitałowego" lub "oszustwa kredytowego" (O. Górniok, *Przestępstwa gospodarcze...*, s. 26; O. Górniok (w:) O. Górniok [i in.], *Kodeks karny...*, s. 441 i n.; wyrok SN z dnia 5 listopada 2002 r., II KKN 476/00, LEX nr 74390), albo przestępstwem "karalnej dezinformacji" (R. Zawłocki (w:) *Kodeks karny. Część szczególna...*, s. 1066). Aktualna konstrukcja tego typu czynu zabronionego stanowi rezultat zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Przepis art. 297 k.k. w obecnej wersji uwzględnia także regulacje zawarte w konwencji o cyberprzestrzeni podpisanej przez Rzeczpospolitą Polską dnia 23 listopada 2001r. oraz konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995r. W wyniku wprowadzonych nowelą z dnia 18 marca 2004r. zmian do przepisu art. 297 kk rozszerzono zakres prawnokarnej ochrony na nieobjęte pierwotnym brzmieniem omawianego przepisu instytucje finansowe, tj. poręczenie, akredytywę, potwierdzenie zobowiązań wynikających z poręczenia lub z gwarancji bądź podobnego

świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy oraz elektronicznego instrumentu płatniczego. Uzupełniono katalog podmiotów dysponujących formami wsparcia finansowego, wskazując bank, jednostkę organizacyjną prowadzącą podobną działalność, organ lub instytucję dysponującą środkami publicznymi. W uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 18 marca 2004 r. nowelizującej kodeks karny podkreślono, że: "W projektowanym art. 297 kk rozszerzeniu ulega zakres ustawowych znamion przestępstwa oszustwa kapitałowego o formy wyłudzenia dotyczące wydatków Wspólnot Europejskich np. o dotacje, subwencje" (por. Kardas P. [w:] Zoll A. (red.), Barczak-Oplustil A., Bielski M., Bogdan G., Cwiąkowski Z., Dąbrowska-Kardas M., Kardas P., Majewski J., Raglewski J., Szewczyk M., Wróbel W., Kodeks karny. Część szczególna. Tom III. Komentarz do art. 278–363, WK, 2016). Przepis art. 297 k.k. statuuje przestępstwo o charakterze formalnym, dla jego realizacji nie jest konieczne wystąpienie skutku w postaci uzyskania kredytu lub innej wymienionej w tym przepisie formy wsparcia finansowego, nie wymaga wyrządzenia przez sprawcę szkody majątkowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2013 r., II AKa 188/13, LEX nr 1342397). Chroni on, analogicznie jak każdy przepis kryminalizujący przestępstwo gospodarcze, prawidłowość funkcjonowania obrotu gospodarczego, prawidłowość, rzetelność i uczciwość obrotu finansowego. Z punktu widzenia charakterystyki podmiotu nie ma znaczenia, czy sprawca jest zarazem podmiotem, który ma uzyskać dla siebie jedną z wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, czy też podejmuje te działania dla innego podmiotu. Zachowanie się sprawcy przestępstwa przewidzianego w art. 297 § 1 k.k. może przybierać różne formy, ma charakter taksatywny i polegać może na przedkładaniu dokumentów podrobionych, przerobionych, poświadczających nieprawdę, nierzetelnych, przedkładaniu nierzetelnych pisemnych oświadczeń dotyczących okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania form wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego. Przez "przedkładanie" trzeba rozumieć wszelkie działania polegające na składaniu dokumentów lub oświadczeń, oddawaniu ich do przejrzenia lub oceny, a także na występowaniu z dokumentami lub oświadczeniami w stosunku do organu lub osoby (por. Słownik..., t. 7, s. 179; zob. też D. Jagiełło, Oszustwa przetargowe..., s. 76 i n.).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy uznał, odmiennie niż Sąd Rejonowy, że działanie oskarżonych należy kwalifikować z art. 297 § 1 k.k., mimo tego, że w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego nie zdołano wykazać, kim była osoba, która osobiście dokonała przedłożenia kopii nieistniejącego oryginału dokumentu. Odmienny pogląd stanowiłby nadmierne uproszczenie wykładni pojęcia "przedkłada", stanowiącego jedno ze znamion występku z art. 297 § 1 k.k., bowiem sprawca unikałby odpowiedzialności każdorazowo, gdyby dokumenty złożył w banku posłaniec, bądź sprawca przesłałby je do banku za pośrednictwem poczty. Dostarczenie wniosku wraz z wymaganymi dokumentami przez pośrednika, nie wykracza poza czynność posłannictwa, a tym samym nie eliminuje możliwości realizacji znamienia "przedkłada", o jakim mowa w przepisie art. 297 § 1 k.k. W przeciwnym razie każdorazowe powierzenie dostarczenia dokumentów, o jakich mowa w przepisie art. 297 § 1 k.k. przypadkowej dla tej czynności osobie, bądź firmie trudniącej się doręczaniem przesyłek, eliminowałoby odpowiedzialność sprawcy za występki tzw. oszustwa kredytowego, mimo realizacji pozostałych znamion objętych wskazanym wyżej przepisem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 września 2015 r., II AKa 252/15, Biul.SAKa 2015/4/4, KZS 2016/3/66, LEX nr 1959436, Prok.i Pr.-wkł. 2016/9/30).

Pojęcie dokumentu należy interpretować zgodnie z definicją zawartą w art. 115 § 14 k.k., według której dokumentem jest każdy przedmiot lub inny zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2002 r., II KKN 476/00, LEX nr 74390, Prok.i Pr.-wkł. 2003/6/9). Przez pisemne oświadczenia należy rozumieć wszelkie wypowiedzi zawarte w piśmie sporządzonym własnoręcznie przez sprawcę lub sporządzonym przez inną osobę, lecz przedkładanym przez sprawcę w toku postępowania. Oświadczeniami w rozumieniu art. 297 § 1 będą zarówno pisma wymagane przez przepisy prawa w trybie postępowania prowadzącym do uzyskania jednej z instytucji wymienionych w tym przepisie, jak i oświadczenia samorzutnie składane przez sprawcę podczas postępowania prowadzonego w związku z ubieganiem się o uzyskanie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji, poręczenia, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji bądź podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 7 marca 2013 r., V KK 304/12, LEX nr 1302183). W ujęciu znamion przestępstwa przewidzianego w art. 297 § 1 kk relewantne są jedynie takie oświadczenia, które dotyczą okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania danej instytucji. Krąg okoliczności mających istotne znaczenie określają przepisy szczególne (np. wydawane przez banki regulaminy określające rodzaje udzielanych kredytów oraz warunki umów kredytowych i umowy pożyczki). Kryterium rozstrzygające o istotności okoliczności może stanowić też cel, jakiemu służy oświadczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2004 r., III KK 81/04, LEX nr 141348; O. Górniok, Prawo karne gospodarcze..., s. 30; M. Makowski, Przestępstwo oszustwa..., s. 91 i n.; M. Siwek, glosa do wyroku SN z dnia 5 maja 2011 r., IV KK 57/11, LEX/el. 2011, teza 2; J. Satko, glosa...).

Z punktu widzenia reguł wykładni językowej, zwłaszcza ze względu na posłużenie się przez ustawodawcę w treści przepisu alternatywą rozłączną "albo", oczywiste jest, że zawarty w art. 297 § 1 k.k. zwrot "okoliczności o istotnym znaczeniu" należy wiązać z nierzetelnymi pisemnymi oświadczeniami, a nie z fałszywymi lub stwierdzającymi nieprawdę dokumentami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2014 r., II KK 141/14, LEX nr 1551899; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2004 r., III KK 81/04, LEX nr 141348). Oznacza to zatem tyle, że przedłożenie takiego dokumentu będzie każdorazowo spełniało znamiona przestępstwa z art. 297 § 1 k.k., bez względu na to czy dokument taki będzie dotyczył okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego.

Pojęcie środków publicznych definiuje ustawa o finansach publicznych. W rozumieniu tej ustawy środki publiczne to dochody publiczne, ale też środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, zatem i w tym zakresie nie ma wątpliwości co do zrealizowania tego znamienia czynu zabronionego.

Z tych względów możliwe i uzasadnione stało się przypisanie oskarżonym popełnienie przestępstwa z art. 297 § 1 k.k. w formie sprawczej. Jak wykazano już wcześniej oskarżony B. Ś. (1) wójt Gminy P., miał świadomość sfalszowania dokumentu, i wiedzę o okolicznościach trwającej procedury pozyskiwania zewnętrznego wsparcia finansowego na realizację trwającej inwestycji, dokonał przedłożenia sensu largo tego przerobionego dokumentu w Urzędzie Marszałkowskim w K.. Oskarżony M. Z. (1), będący pracownikiem Urzędy Gminy P., odpowiadał za prowadzenie spraw związanych z przedmiotową inwestycją, w tym za przygotowywanie stosownej dokumentacji, załączył kopię podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo- rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r. pochodzącą z innego dokumentu, celem potwierdzenia przez wójta gminy jego zgodności z oryginałem, wiedząc, że całość dokumentacji została zaś przesłana do Urzędu Marszałkowskiego.

Sąd Okręgowy dokonał zatem zmienić zaskarżony wyrok i w zakresie punktu 1 i 2 oskarżonego B. Ś. (1) uznał za winnego tego, że pełniąc funkcję wójta gminy P., działając w celu uzyskania dla gminy P. pomocy finansowej w toku procedury uzyskania finansowania w ramach programu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł, przekroczył swe uprawnienia w ten sposób, że w dniu 25 września 2013r. potwierdził zgodność z oryginałem kopii podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo - rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r. pochodzącą z innego dokumentu, wiedząc, że dokument taki nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym w K. a w dniu 27 listopada 2013r. zawarł w imieniu gminy z Samorządem Województwa (...) umowę o przyznanie pomocy Nr (...), w oparciu o opisany dokument wiedząc, o niezłożeniu przez gminę P. w Starostwie Powiatowym w K. dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy czym działał na szkodę gminy P., co stanowi przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 271 § 1 kk i w zw. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 2 (dwóch) lat tytułem próby oraz na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych; oraz utrzymał w mocy pkt 5 wyroku Sądu Rejonowego co do środka karnego w postaci zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w organach samorządu terytorialnego na okres 2 (dwóch) lat.

Przy wymiarze kary Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie okoliczności wiążące się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i zasadami wymiaru kary. Sąd odwoławczy uwzględnił również rodzaj i charakter naruszonego dobra,

rozmiar wyrządzonej szkody będącej skutkiem działania oskarżonego. Wymierzona kara jest karą sprawiedliwą, uwzględniającą stopień winy i społecznej szkodliwości czynu, a nadto spełnia wymogi prewencji indywidualnej i generalnej.

Sąd Okręgowy oskarżonego M. Z. (1) uznał za winnego tego, że we wrześniu 2013r. nie później niż w dniu 25 września 2013r w P., będąc pracownikiem samorządu terytorialnego jako podinspektor ds. inwestycji w Urzędzie Gminy P., będąc zobowiązanym do prowadzenia procedury inwestycyjnej na terenie gminy działając w celu uzyskania dla gminy P. pomocy finansowej w toku procedury uzyskania finansowania w ramach programu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju odnowa i rozwój wsi” w kwocie 500.000 zł, nie dopełnił swych obowiązków w ten sposób, że nie złożył dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo - rowerowego w miejscowości Z. do Starostwa Powiatowego w K., a nadto będąc upoważniony przez wójta gminy P. do „załatwiania w jego imieniu spraw z zakresu administracji publicznej”, przygotowując dokumentację do przedłożenia w Urzędzie Marszałkowskim Województwa (...) „Wniosku o przyznanie gminie P. pomocy finansowej” w kwocie 500 000 zł w ramach programu „Wdrażania lokalnych strategii rozwoju Odnowa i rozwój wsi”, załączył do niej kopię podrobionego dokumentu zgłoszenia zamiaru budowy ciągu pieszo- rowerowego w miejscowości Z., zawierającego prezentatę Starostwa Powiatowego z dnia 28 marca 2013r. pochodzącą z innego dokumentu, celem potwierdzenia przez wójta gminy jego zgodności z oryginałem, wiedząc, że dokument taki nie został przedłożony w Starostwie Powiatowym w K. czym działał na szkodę gminy P., co stanowi przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 271 § 1 kk i w zw. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to przestępstwo na podstawie art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; utrzymując w mocy rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w zakresie punktów 7 i 8 co do warunkowego zawieszenia wykonania kary na okres 1 (jednego) roku tytułem próby, oraz obowiązku informowania Sądu o przebiegu okresu próby co 6 miesięcy do 10 dnia danego miesiąca,

W ocenie Sądu odwoławczego wymierzona kara jest sprawiedliwa, uwzględnia stopień winy i społecznej szkodliwości czynu, charakter naruszonego dobra, rozmiar wyrządzonej szkody będącej skutkiem działania oskarżonego, uwzględnia w sposób dostateczny okoliczności obciążające, a nadto wymogi prewencji indywidualnej i generalnej.

Zmiana dotyczyła także punktu 9 zaskarżonego wyroku w części dotyczącej B. Ś. (1): Sąd Okręgowy na podstawie art. 627 kpk, art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 280 złotych (dwieście osiemdziesiąt złotych) oraz wydatki w kwocie 70 złotych (siedemdziesiąt złotych).

Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonych od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, w tym od obowiązku uiszczenia opłaty, uznając, że z uwagi na sytuację finansową oskarżonych ich uiszczenie byłoby nadmiernie uciążliwe.